

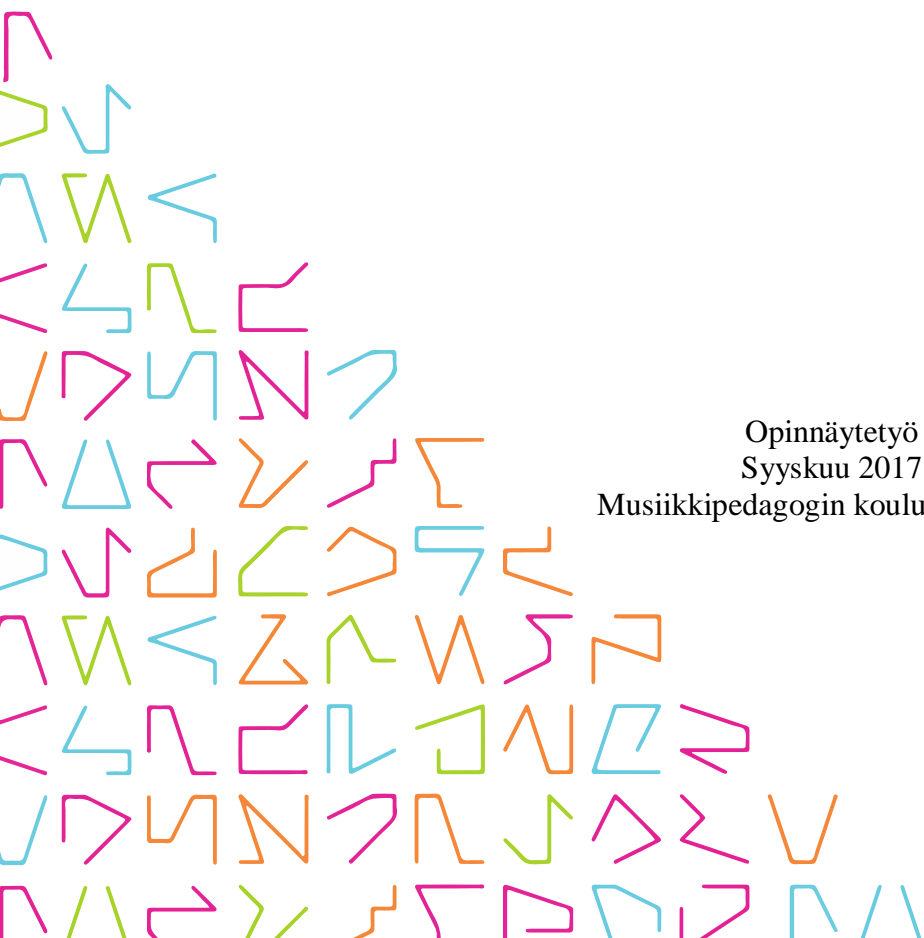
TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU

RAKKAUDESTA RANSKALAISEEN HUILUMUSIIKKIIN

Perehtyminen Ranskalaiseen huilukouluun

Enna Puhakka

Opinnäytetyö
Syyskuu 2017
Musiikkipedagogin koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu

Musiikkipedagogin koulutusohjelma

PUHAKKA, ENNA LIISA

Rakkaudesta ranskalaiseen huilumusiikkiin

Opinnäytetyö 30 sivua, joista liitteitä 3 sivua

Syyskuu 2017

Pariisin konservatorion huiluluokan historia 1860–1950 näkyy lähes jokaisen nuoren huilistin arjessa. Suurin osa heistä ei kuitenkaan tunne tarkemmin kyseisellä ajalla tapahtunutta kehitystä ja sen henkilöhistoriaa.

Lähes poikkeuksetta huilisti kohtaa harrastuksensa tai uransa aikana nimen Paul Taffanel. He oppivat, että hän oli menestynyt ranskalainen huilisti ja säveltäjä. Taffanelin vaikutus huilunsoiton historiaan on kuitenkin suurempi kuin mitä moni ajattelee. Toisaalta Ranskalaisen huilukoulun rakentuessa Taffanelin ympärille, siihen on vaikuttanut myös moni muu henkilö, joista harvemmin puhutaan.

Työssäni aineistona toimii lähinnä kirjallisuus sekä Yhdysvalloissa tehty opinnäytetyö. Entuudestaan tuttu aihe sai uudenlaisen, laajemman perspektiivin asiaa opiskellessani. Kirjoitusprosessin aikana myös konsertissa soitettavat teokset saivat uutta näkökulmaa, ja harjoitteluvaiheessa oli olemassa jo selvä suunta niiden rakentamiseksi.

Olen koonnut opinnäytetyöhöni tiivistelmän Ranskalaisesta huilukoulusta, selonteon konsertin järjestämisprosessista ja sen jälkianalyysistä.

Asiasanat: huilu, Ranska, Paul Taffanel, konsertti

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Bachelor of Music

PUHAKKA, ENNA LIISA
Love for French Flute Music

Bachelor's thesis 30 pages, appendices 3 pages
September 2017

The history of the Paris Conservatory's flute school shows in the everyday life of almost every flutist. However, most of them do not know more closely the development of the time period nor its history.

Almost without an exception every flutist comes across with the name Paul Taffanel during their hobby or professional career. They learn that he was a successful French flutist and composer. Even so, Taffanel's effect on the history of the flute is larger than people might think. On the other hand, even if the French Flute School is being built around him, there are also other important, though rarely mentioned, people involved. In this work I have collected the material mostly from literature and from a thesis made in the USA. The subject I was familiar with already beforehand received a new kind of larger perspective while I was studying the material. During the writing process I also developed a new aspect to the pieces that I played in the thesis concert and there was already a clear vision for developing them during the practice period.

My thesis contains a report of the French Flute School, a briefing of the process of organising the concert and an analysis of the concert.

Key words: flute, France, Paul Taffanel, concert

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	RANSKALAINEN HUILUKOULU 1860–1950	7
3	PAUL TAFFANEL	9
	3.1 Varhainen elämä	9
	3.2 Ura huilistina.....	10
	3.3 Ura opettajana	11
4	TAFFANELIN MERKITTÄVIMMÄT OPPILAAT.....	13
	4.1 Adolphe Hennebains	13
	4.2 Philippe Gaubert	13
	4.3 Marcel Moyse	14
	4.4 René Le Roy	15
5	RANSKALAISEN HUILUKOULUN VAIKUTUS.....	18
6	OPINNÄYTETYÖKONSERTTI.....	19
	6.1 Konsertin suunnittelu	19
	6.2 Konsertin teokset	20
	6.2.1 P. Taffanel: <i>Andante pastoral et Scherzettino</i> (1907).....	20
	6.2.2 P. Gaubert: <i>Fantaisie</i> (1912).....	20
	6.2.3 G. Hüe: <i>Fantaisie</i> (1913)	20
	6.3 Harjoitteluprosessi	21
	6.4 Konserttiohjelman järjestys	24
	6.5 Konsertin jälkeen	24
7	POHDINTA.....	27
	LÄHTEET	28
	LIITTEET	29
	Liite 2. Konsertin taltiointi (CD).....	31

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on esitellä Ranskalainen huilukoulu. Nimi Rakkaudesta ranskalaiseen huilumusiikkiin sisältää tässä esiteltävän Ranskalaisen huilukoulun historian vuosilta 1860-1950, ajatukseni siitä, miten se näkyy nykypäivän huilistien arjessa, sekä konsertin, jossa esittelen Ranskalaisen huilukoulun ajan merkittäviä teoksia.

Opinnäytetyön tavoitteena on perehdyttää sekä itseni että lukija kyseiseen aiheeseen. Tarkoitus on, että tämän opinnäytetyön lukija saa selvän käsityksen Ranskalaisen huilukoulun merkittävimmistä henkilöistä ja vaikutteista, sekä itselleni että ajalle tärkeistä teoksista.

Sain idean opinnäytetyöhöni syksyllä 2015. Olen aina ollut hyvin kiinnostunut ranskalaisesta huilumusiikista ja sen historiasta. Suurin osa huilisteista perehtyy opintojensa aikana Paul Taffanelin tekemiin harjoituksiin ja sävellyksiin. Halusin tietää ihailemastani ranskalaisesta huilistisuudesta enemmän, ja tämä vaikutti hyvältä tavalta hyödyntää tietoa eteenpäin.

Tarkoitukseni ei ollut laatia pikkutarkkaa selostusta Pariisin konservatorion historiasta, vaan keskittyä nimenomaan sen kulta-aikaan huilistien näkökulmasta. Käsittelem Ranskalaisen huilukoulun periaatteet, sekä sen tärkeimmät henkilöt; Paul Taffanelin, Adolphe Hennebains´n, Philippe Gaubert´n, Marcel Moysé´n ja René Le Roy´n. Opinnäytetyöstä selviää myös Claude Dorgeuille´n käsitykset siitä, minkälaisia huilisteja edellämainitut herrat olivat.

Opinnäytetyöni koostuu puoliksi konsertista, jossa esittämäni kappaleet ovat teoksia, joita esitettiin Pariisin konservatoriossa vuosittain järjestetyissä *Concours*-kilpailuissa. Esitettävät teokset ovat P. Taffanel: *Andante Pastoral et Scherzettino* (1907), P. Gaubert: *Fantaisie* (1920, 1932, 1941) ja G. Hüe: *Fantaisie* (1913). Suluissa olevat vuosiluvut kertovat kilpailuvuodet. Nämä teokset edustavat rakenteeltaan tyypillisiä *Concours*-teoksia ja nimenomaan Taffanelin ajalle tyypillisintä sävellysmuotoa. Olen perehtynyt teoksiin tarkasti koettaen saada niistä irti kaiken sen, mitä Taffanel varmasti opetti

oppilailleen. Harjoitusprosessissa olen yrittänyt keskittyä äänen kvaliteettiin, ja hakea sitä kevyttä äänenväriä, jonka Taffanel omaksui itselleen.

2 RANSKALAINEN HUILUKOULU 1860–1950

Pariisin konservatorio hallitsi musiikin koulutusta vuosina 1860–1950 Ranskassa (Dorgeuille, C. 1983, 9). Pariisin konservatorio on edelleen yksi maailman parhaista musiikkikorkeakouluista, ja se on dominoinut ja vaikuttanut ranskalaiseen musiikkiin syntymästään, vuodesta 1795, asti. Alusta asti Pariisin konservatorion tehtävä on ollut tuottaa korkeatasoisia muusikoita. (Glick, D. 2014, 13)

Glickin (2014) mukaan Ranskalainen huilukoulu käsitteenä viittaa paitsi ajanjaksoon, myös soittotyyliin (äänen väriin, vibraton käyttöön, tunteiden kautta musiikkiin lähestymiseen), joka yleistyi vuosisadan vaihteessa. Ranskalaisen huilukoulun isänä pidetään Paul Taffanelia (1844–1908), joka soitollaan, opetuksellaan ja menestyksekkäällä urallaan vaikutti suuresti huilunsoiton kehitykseen. Pariisin konservatorio oli kuitenkin olemassa jo ennen Taffanelia, ja alkuvuosina huiluprofessorina toimi Francois Devienne (1759–1803). (Glick, D. 2014, 14)

Ranskassa, musiikkimaailmassa, ihailtiin 1900-luvun alussa kevyttä huilun äänenväriä, joka oli helppo luoda uudella, metallista valmistetulla *Boehm*-huilulla, eli nykyisellä poikkihuilulla. Taffanel oli ensimmäinen huilisti, joka voitti *Concours*-kilpailun tällä huilulla. *Boehm*-huilun valtakausi alkoi Taffanelista, joka opetti uutta kevyttä soittotapaa eteenpäin oppilailleen. (Glick, D. 2014, 14, 43, 51)

Dorfeuille'n (1983) mukaan Pariisin konservatoriossa oli vuoteen 1945 asti vain yksi huiluluokka, jossa oli n. 12 oppilasta kerrallaan. Konservatorion pääsykokeet järjestettiin aina lokakuussa. Julkiset kokeet (*Concours*) pidettiin vuosittain heinäkuussa. Ne huilistit, jotka ylittivät vaaditun tason, saivat ensimmäisen palkinnon (*Premier Prix*). Palkinnon voittaminen johti konservatoriosta valmistumiseen, ja sitä seurasi lähes poikkeuksetta menestynyt ura. (Dorgeuille, C. 1983, 9)

Pariisissa 1800-luvun lopussa ja 1900-luvun alussa himotuimmat työpaikat olivat *Opéra* ja *Opéra-Comique*. Työpaikat menivät niille, jotka olivat saavuttaneet ensimmäisen palkinnon *Concours*'ssa. Myös *Société des Concerts du Conservatoire* oli maineikas työpaikka, jonne valittiin soittajat koesoitolla. (Dorgeuille, C. 1983, 9)

Glickin (2014) mukaan Taffanelia voidaan kiistatta pitää Ranskalaisen huilukoulun isänä. Menestyneellä urallaan ja panoksellaan opettajana hän kehitti huomattavasti huilunsoittoa muun muassa huilun äänen kvaliteettia korostaen, sekä kasvatti kaikkien puupuhaltimien soittorepertuaaria. Ranskalainen huilukoulu ei kuitenkaan ajoitu vain Taffanelin ajalle, vaan se jatkui Taffanelin kuoleman jälkeenkin, kiitos hänen oppilaittensa. Hänen merkittävimmät oppilaansa, Adolphe Hennebains, Philippe Gaubert, Marcel Moyse ja René Le Roy olivat menestyneitä huilisteja ja opettajia. He perivät yksi kerrallaan huiluprofessorin paikan Pariisin konservatoriosta, sekä pitivät kursseja ympäri maailmaa vieden näin tietoisuutta ranskalaisesta huiluihanteesta eteenpäin. (Glick, D. 2014, 78–79)

3 PAUL TAFFANEL

3.1 Varhainen elämä

Claude-Paul Taffanel syntyi 16.9.1844 Bordeaux'ssa, ja kuoli 21.11.1908 Pariisissa. Hänen perheeseen kuuluivat Jules-isä ja Anne-äiti, isosisko Jeanne Fanelly, joka kuoli ollessaan 13-vuotias, sekä pikkuveli Henri Jérôme. (Glick, D. 2014, 44)

Ollessaan 7-vuotias Taffanelin muusikkoisänsä opetti hänelle huilun-, viulun, ja pianonsoiton sekä säveltapailun perusteet. Huilu oli kaikista luonnollisin soitin Taffanelille, ja hän jättikin pian viulun pois. Pianonsoittoa hän kuitenkin jatkoi Joseph Schadin johdolla, joka oli säveltäjä ja entinen professori Geneven konservatoriossa. Opiskelu Schadin johdolla on todennäköisesti vaikuttanut Taffanelin sävellys- ja johtamistaitoihin myönteisesti. (Glick, D. 2014, 45)

Vuonna 1857 Paul Guercy, maineikas amatöörihuilisti Bordeaux'ssa, suositteli Taffanelia Louis Dorukselle, joka oli pariisilainen huilisti. Dorus lupautui Taffanelin opettajaksi, ja Taffanelin perhe muutti Pariisiin vuonna 1858. Dorus nimitettiin Pariisin konservatorion huilunsoiton professoriksi vuonna 1860, jolloin Taffanel jatkoi hänen oppilaanaan konservatorion puolella. (Dorgeuille, C. 1983, 13)

Paul Taffanel osallistui julkiseen tutkintoon (*Concours*) vuonna 1860 ja voitti ensimmäisen palkinnon (*Premier Prix*) ollessaan vasta 16-vuotias ja opiskeltuaan Pariisin konservatoriossa vasta muutaman kuukauden. Toisin kuin muut sillä hetkellä konservatoriossa opiskelevat huilistit, Taffanel oli aloittanut huiluopintonsa modernilla hopeisella huilulla. Tämä on saattanut vaikuttaa myönteisesti Taffanelin voittoon ja konservatoriosta valmistumiseen, sillä muut huilistivat joutuivat käymään läpi muutoksen vanhan ja uuden huilun välillä. (Glick, D.2014, 49, 51) Voittokappaleenaan Taffanel soitti Jean-Louis Tuloun Konserton nro. 5, op. 37 (Dorgeuille, C. 1983, 69).

Tutkintonsa jälkeen Taffanel jatkoi opiskelua Pariisin konservatoriossa, ja suoritti tutkintoja harmoniaopista ja fuugaopista. Lisäksi hän jatkoi huiluopintojaan Dorusen johdolla. (Glick, D. 2014, 52)

3.2 Ura huilistina

Taffanel teki merkittävän uran huilistina ja kapellimestarina ennen siirtymistään professoriksi Pariisin konservatorioon. Hän oli suuri nykymusiikin kannattaja, ja joko itse säveltämällä tai pyytämällä muita säveltämään, hän kasvatti huilu- ja kamarimusiikkirepertuaaria. (Glick, D. 2014, 44)

Taffanel esiintyi ensimmäisen kerran ammattilaisena *Société des jeunes artistes du Conservatoire impérial de musique* n riveissä kevättalvella 1861. Tuolloin orkesteria johti sen perustaja Jules Pasdeloup (1819–1887). (Glick, D. 2014, 52)

Taffanel teki pitkän uran monen eri orkesterin riveissä: *Opéra-Comique* (1862–1864), *Opéra* (1864–1890, soolohuilisti vuodesta 1876) ja *Société des Concerts* (1865–1892, soolohuilisti vuodesta 1869). Lisäksi hän teki merkittävän uran solistina ja esiintyvänä taiteilijana. Hän kiersi soittamassa ympäri maailmaa, mm. Englannissa, Belgiassa, Saksassa, Venäjällä ja Sveitsissä. (Dorgeuille, C. 1983,13)

Taffanel loi uraa myös kamarimuusikkona. Vuonna 1871 hän perusti kamarimusiikkiryhmittä *Société nationale de musique* n yhdessä C. Saint-Saëns'n, C. Franckin, C. Gounodin, J. Massenet'n, E. Lalon ja G. Faurèn kanssa. Kamarimusiikkikokoonpano esitti uutta ranskalaista musiikkia, mm. J. E. Bernardin, Clémence de Grancvalin, Vincent d'Indyn ja C. Lefebvren musiikkia. Vuonna 1872 Taffanel liittyi myös *Société Classique 'en*, joka konsertoi noin kuusi kertaa vuodessa ja esitti mm. Beethovenin ja Mendelssohnin musiikkia. (Glick, D. 2014, 61)

Vaikka Taffanelin elinaikana oli jo äänityslaitteita, ei hän koskaan äänittänyt mitään. Siksi onkin vaikea sanoa millainen hän oli huilistina. Sitä osasi kuitenkin kuvailla eräs Taffanelin oppilaista, Louis Fleury: ”Eleganssi, joustavuus ja herkkyys olivat Taffanelin tarkastusleimoja, ja hänen ilmiömäinen virtuositeettinsa oli niin huomaamattomasti tuotettu kuin vain mahdollista. Hän vihasi teeskentelyä ja uskoi, että musiikin tekstuuria tuli kunnioittaa täydellisesti, ja hänen joustavan soittonsa alla oli ankara pulssin ja rytmin tarkkuus. Hänen äänensä oli kiehtova ja hyvin täyteläinen.” (Meylan, R. 1974)

Uransa aikana Taffanel vaikutti Pariisin musiikkikuvaan niin huilistina, säveltäjänä kuin kapellimestarinakin. Hänen ohjelmistonsa koostui niin vanhasta kuin uudestakin

musiikista; hän ei pitänyt yhtä toista parempana, mikä osaltaan auttoi repertuaarin kasvattamista. (Glick, D. 2014, 64)

3.3 Ura opettajana

Kolmekymmentä vuotta kestäneen esiintyvän taiteilijan uransa jälkeen Paul Taffanel nimitettiin Pariisin konservatorion huilunsoiton professoriksi vuonna 1893 (Dorgeuille, C. 1983, 13). Hän oli toiminut ennen nimitystä melkein kaksikymmentä vuotta *Concours*-tutkinnon tuomaristossa (Glick, D. 2014, 73). Hänestä tuli akateemisen kollegion jäsen vuonna 1896, ja orkesteriluokan professori vuonna 1897 (Dorgeuille, C. 1983, 13–14).

Taffanelia arvostettiin paljon sekä huilistina että opettajana. Niin kuin muusikkona, myös opettajana hän kiinnitti eniten huomiota äänen kvaliteettiin ja vibratoon. Taffanel uskoi, että soittaja välittää äänellään musiikin kuuntelijalleen. Hän väitti, että puhtaus, lumo, syvä tunne ja sydämellinen vilpittömyys luovat kaikkein korkeimman soittotason. Hänen mukaansa äänen sielu on hengityksessä, ja kaikki muut tekniikan alueet ovat sen alapuolella. Taffanel suosi luonnollista ja intuitiivista vibratoa mekaanisen ja harkitun sijaan. (Glick, D. 2014, 73)

Yksi Taffanelin merkittävimmistä urotöistä opettajana oli suuren opetusmateriaalin kerääminen, mikä oli erittäin harvinaista sen ajan esiintyjälle (Dorgeuille, C. 1983:21). Yhtenä materiaalina hän käytti 1800-luvun alun *Concours*-tutkintojen virtuoosikappaleita, joita hän kierrätti tekniikka- ja ääniharjoituksiksi. Tämän lisäksi Taffanel suunnitteli harjoituksia, jotka kattoivat koko huilun äänialan. *Méthode complète de flute* (1923) korvasi vanhan, Altèsin luoman *Méthode*-harjoituskirjan. Taffanelin luomiin harjoituksiin sisältyi kaikki asteikot ja erilaiset kielitystekniikat. Toistavien sormiharjoitusmallien ja suurten skaalamäärien tarkoitus oli johtaa huilun täydelliseen tekniseen hallintaan kuitenkin siten, että äänen kvaliteetti säilyy koko ajan hyvänä. (Glick, D. 2014, 74) *Méthode complète de flute* löytyy edelleen monen huilistin nuottihyllystä.

Kun Taffanel työskenteli Pariisin konservatorion professorina, hän kehitti sekä huiluluokkaa että *Concours*-tutkintoa. Taffanelin omana opiskeluaikana pidettiin kolme kertaa viikossa (tiistaisin, torstaisin ja lauantaisin, kaksi tuntia kerrallaan)

mestarikurssimaista opetusta. Professorina Taffanel jatkoi tätä käytäntöä, mutta piti myös yksityistunteja. Hän ei myöskään noudattanut tarkasti opetusaikoja, vaan jäi tuntien jälkeen kuuntelemaan oppilaidensa soolokappaleita. (Glick, D. 1983, 74)

Taffanel tilasi uusia kappaleita *Concours*-tutkintoihin ja samalla rohkaisi säveltäjiä säveltämään huilumusiikkia. Vuoden 1887 jälkeen kaikkien puhallinsoitinten repertuaari lähti laajenemaan Taffanelin ansiosta. Kappaleiden tuli olla sellaisia, että niissä voisi arvioida fraseerausta, ilmaisua, äänen väriä ja virtuositeettia. Keston tuli olla noin 5–6 minuuttia, ja kappaleiden tuli olla pianosäestyksellisiä. Nämä teokset tiivistävät Ranskalaisen huilukoulun periaatteet. Kaikki sisältävät lyyrisen avausosion ja virtuoottisen väliosion. Vuonna 1898 Fauré sävelsi *Fantaisie*, op. 79:n tutkintoon, ja Cécile Chaminade'n *Concertino*, op.107 toimi tutkintokappaleena vuonna 1902. Taffanel sävelsi itse vuoden 1907 tutkintokappaleen, *Andante Pastoral et Scherzettinon*. (Glick, D. 2014, 75–76)

Taffanelin työ Konservatoriossa sai paljon arvostusta Konservatoriolta ja Ranskan hallitukselta hänen viimeisten 15 elinvuotensa aikana. Konservatorion juhliessa 100-vuotisjuhlaansa Taffanel sai *Palmes académiques*-palkinnon vuonna 1895, ja vuonna 1902 hän sai arvonimen *Officier de l'instruction publique*. (Glick, D. 2014, 77)

Taffanel teki opetuksellaan vaikutuksen oppilaisiinsa, jotka veivät hänen musiikilliset ajatuksensa ympäri maailmaa. Hänen oppilaitaan ei voi kuitenkaan pitää Taffanelin kopioina, sillä jokainen heistä sai vaikutteita myös muilta opettajilta ja huilisteilta. Taffanelin merkittävimmät oppilaat olivat Adolphe Hennebains, Philippe Gaubert, Marcel Moyse ja René Le Roy. Muita oppilaita olivat mm. René Deschamps (1870–?, *Premier Prix* 1894), Georges Barrère (1876–1944, *Premier Prix* 1895, soitti ensimmäisenä Debussyn *Prélude à l'après-midi d'un faune*) ja Louis Fleury (1878–1926, *Premier Prix* 1900, Debussy sävelsi hänelle *Syrinx*´n). (Dorgeuille, C. 1983, 21, 23, 35, 71–72)

4 TAFFANELIN MERKITTÄVIMMÄT OPPILAAT

4.1 Adolphe Hennebains

Adolphe Hennebains syntyi 14.11.1862 Saint Omerissa, ja kuoli 17.9.1914 Bretagne'ssa. Hän pääsi 16-vuotiaana Pariisin konservatorioon Joseph-Henri Altèsin huiluluokalle. Hän voitti *Concours*-tutkinnon ensimmäisen palkinnon vuonna 1880 (vuoden tutkintokappale oli Altèsin *Solo* nro. 5), ja pääsi pian soittajaksi *Opéraan*. Siellä hän seurasi oppi-isänsä Taffanelin jalanjalkia soolohuilistiksi vuonna 1891. (Dorgeuille, C. 1983, 23)

Hennebains nimitettiin Pariisin konservatorion huilunsoiton professoriksi vuonna 1909. Hänen oppilaitaan olivat mm. Gaston Blanquart, Georges Delangle, Marcel Moyse, Georges Laurent, Joseph Rampal ja René Le Roy. (Dorgeuille, C. 1983, 26)

Hennebainsia arvostettiin paljon huilistina. Claude Dorgeuille ilmaisee asian lyhyesti näin: ”Voisi sanoa, että kaikki on täydellistä hänen äänityksissään!” Hennebains teki paljon nauhoituksia, joista käy ilmi, että hänen äänensä oli kirkas, värikäs ja lämmin. Hän kykeni säilyttämään soinnin koko huilun äänialalla. Dorgeuille kuvasi Hennebainsia myös näin:

”Esimerkiksi Massenet'n *Melodie*'ssa kuuluu todella hyvät ja vahvat alääänet. Toisaalta äänityksissä on kuultavissa myös hienoista värinää siellä täällä. Hennebains'n sormitekniikka oli häikäisevä; hän soittaa jokaisen äänen täydellisen selkeästi. Hänen hengitystekniikka on ihailtava, ja hän hallitsee myös suurien hyppyjen legaton.”

Suurin osa Hennebains'n äänityksistä on tehty orkesterin säestyksellä, mikä on suuri ero esimerkiksi Gaubert'n pianosäestyksellisiin äänityksiin. (Dorgeuille, C. 1983, 42)

4.2 Philippe Gaubert

Philippe Gaubert teki uran huilistina, säveltäjänä ja kapellimestarina. Hän syntyi Cahor'ssa 5.7.1879, ja kuoli 8.7.1941 Pariisissa. Musiikin perusopin hän sai isältään. Gaubert muutti Pariisiin 7-vuotiaana, ja pääsi Taffanelin isän oppilaaksi. Paul Taffanelin oppilaaksi hän pääsi vuonna 1890. (Dorgeuille, C. 1983, 26)

Gaubert saavutti ensimmäisen palkinnon *Concours*-tutkinnossa 15-vuotiaana vuonna 1894 (Langer: *Concerto in G major*). Gaubert'n huilistisuudesta ei ole olemassa paljon tietoa. Ranskalainen säveltäjä Gustave Samazeuilh on kirjoittanut siitä kuitenkin tarkan kuvauksen: ”Hänellä oli hyvin tuettu ääni, terävä voimakkaana ja erityisen kokonaisvaltainen pehmeänä. Hänellä oli myös äärimmäinen tekninen taito, joka ei ollut koskaan röyhkeä tai vihlova.” (Dorgeuille, C. 1983, 26, 31, 33)

Gaubert'n ura kapellimestarina oli hyvin menestyksenkäs. Vuonna 1919 hänet valittiin *Société des Concerts'n* ylikapellimestariksi, vuonna 1920 *Opéran* kapellimestariksi ja 1931 musiikin johtajaksi. Samaan aikaan, vuonna 1932 hän jätti Pariisin konservatorion huiluprofessorin viran, jossa oli toiminut Hennebains'n jälkeen vuodesta 1919. Konservatoriossa hänet valittiin johtamisen professoriksi Paul Dukas'n ja Vincent d'Indyn jälkeen. (Dorgeuille, C. 1983, 28)

Gaubert oli myös ahkera säveltäjä. Hänen tunnetuimpia orkesteriteoksiaan ovat mm. vuonna 1908 sävelletty *Rhapsodie sur des thèmes populaires*, ja vuonna 1911 sävelletty *Le Cortège d'Amphitrite*. Huiluteoksia ovat mm. *Romance* (1905), *Nocturne et Allegro Scherzando* (1906), ja *Sur l'eau* (1910). Hänen muita sävellyksiään ovat mm. *Viulukonsertto* (1928), *Sinfonia F:* (1936) ja *Philotis-baletti* (1914). (Dorgeuille, C. 1983, 28, 30)

Philippe Gaubert'n äänitykset ovat yhtä vaikuttavia kuin Hennebains'n. Hänen äänensä ei ehkä ollut aivan yhtä kirkas, mutta silti aivan yhtä kaunis ja lämmin. Nauhoituksista käy ilmi, että Gaubert'n ääni oli värikäs, fraasien lopetukset eivät olleet koskaan yhtäkkisiä, ja hän omasi virheettömän sormitekniikan. Hänen artikulaationsa oli huomionarvoinen, mikä käy ilmi esimerkiksi Saint-Saëns'n *Ascanion* tuplakielikohdassa. Dopplerin *Fantaisie Pastorale Hongroise'ssa* kuuluu hyvä ilmavirran kontrolli ja fraseeraus sekä täydellinen legato. (Dorgeuille, C. 1983, 42, 44)

4.3 Marcel Moyse

Marcel Moyse syntyi 17.5.1889 St. Amour'ssa Jurassa, ja kuoli 1.11.1984 Vermontissa USA:ssa. Hän voitti Pariisin konservatorion ensimmäisen palkinnon vuonna 1906

(*Concours* -teoksena Gaubert'n *Nocturne et Allegro Scherzando*), ja teki sen jälkeen pitkän uran ympäri maailmaa. Kuten Gaubert, myös Moyse teki kiertueen laulaja Nellie Melban kanssa, joka oli yksi aikansa menestyneimmistä oopperalaulajista, äänialtaan sopraano. (Dorgeuille, C. 1983, 33)

Moyse'n ensimmäinen työpaikka oli *Opéra-comique*'ssa. Myöhemmin hän meni Gaubert'n seuraajaksi *Société des Concerts*in. Moyse toimi jonkin aikaa huiluprofessorina Geneven konservatoriossa, mutta jätti paikan päästessään Pariisin konservatorion huilunsoiton professoriksi vuonna 1932 Gaubert'n jälkeen. Siellä Moyse toimi professorina vuoteen 1948 asti, jolloin hän lähti ensin Etelä-Amerikkaan ja myöhemmin Pohjois-Amerikkaan. Hän opetti hetken René Le Royn seuraajana Montrealin konservatoriossa, ja piti lähes elämänsä loppuun asti mestarikursseja Euroopassa ja Japanissa. (Dorgeuille, C. 1983,33)

Moyse teki ensimmäiset äänityksensä vasta vuosina 1925–1926, vaikka oli hyvin tunnettu jo ennen sitä. Äänityksistä käy ilmi, että Moyse'lla on ollut suuria vaikeuksia tekniikan ylläpitämisessä. Hänellä oli suuria ongelmia ansatsinsa kanssa, joka oli vahvasti vino vasemmalle. Silti hänen äänensä oli antelias, hyvin lämmin ja värikäs. Sormitekniikka oli toinen ongelma, jonka kanssa Moyse paini. Tämän johdosta hän kirjoitti paljon sormiharjoituksia, joita hyödynnetään suuressa määrin nykyäänkin. (Dorgeuille, C. 1983, 46, 48)

Moysen ääni oli tunteellisempi kuin opettajansa Taffanelin. Se resonoi kuin ihmisääni, ei niinkään kuin soitin. Moyse'n tuottamat aläänet sopivat yhteen muiden äänialojen kanssa. Myöhemmissä äänityksissä kuitenkin kuuluu värin puuttuminen aläänenistä; ne ovat kovia ja tylsiä. Näissä äänityksissä kuuluu myös epävarmat legatot ja epätarkka hengitystuki. Myös äänten alut ovat epätarkempia, ja äänten lopetukset yhtäkkisiä. (Dorgeuille, C. 1983, 48)

4.4 René Le Roy

René Le Roy syntyi Maison-Laffitte'ssa 4.3.1898, ja kuoli Pariisissa 3.1.1985. Hän aloitti huilunsoiton isänsä Edmond-Alexis Bertramin opissa, ja jatkoi siitä Hennebains'n oppilaaksi. Le Roy voitti ensimmäisen palkinnon 20-vuotiaana vuonna 1918, jolloin

tutkintokappaleena oli Mozartin D-duurikonsertron ensimmäinen osa. (Dorgeuille, C. 1983, 35, 73)

Le Roy oli siitä poikkeuksellinen huilisti, että hän lähti opintojensa jälkeen soolouralle, eikä siirtynyt orkesterin riveihin. Ainoastaan Louis Fleury oli tehnyt sen häntä ennen. Le Roy konsertoi ympäri maailmaa eläköitymiseensä, vuoteen 1956 asti. Amerikassa häntä pidettiin Ranskalaisen huilukoulun upeimpana edustajana. (Dorgeuille, C. 1983, 55)

Le Roy opetti nuoresta pitäen. Ennen toista maailmansotaa hän opetti etenkin Prahassa ja Madridissa, sodan jälkeen hän piti kesäkursseja Weikersheimissa ja Bauschlottissa. (Dorgeuille, C. 1983, 57)

Le Roy toimi huiluprofessorina Amerikan konservatoriossa Fontainebleau'ssa 1932–1950 ja Montrealin konservatoriossa 1943–1950 ennen Marcel Moyse'a. Pariisin konservatoriossa hän oli kamarimusiikin professori vuosina 1952–1968. (Dorgeuille, C. 1983, 57)

Le Roy oli todella arvostettu huilisti, jolle sävellettiin monia teoksia (mm. A. Honegger: *Danse de la Chèvre*, J. Cartan: *Sonatine*, G. Ropartz: *Sonatine in G major*, R. Casadesus: *Concerto in D major*). Hänen äänenvärinsä oli erityisen varioiva ja yhtä täyteläinen kuin Gaubert'n. Hänen artikulaationsa oli uskomattoman tarkka ja varioiva, ja hän hallitsi valtavan laajan ja hallitun nyanssialan. C. Dorgeuille'n mukaan Le Royn laulajilta oppima hengitystekniikka oli kaiken yläpuolella. Tekniikan hän oppi Félicia Litvinnelta, venäläiseltä sopraanolta, ja hän kehitti sitä koko ajan. (Dorgeuille, C. 1983, 57)

Moni on kehnut Le Royta ylistävin sanoin:

Albert Roussel: ”Hän saa huilunsoiton kuulostamaan maailman helpoimmalta asialta.” (Dorgeuille, C. 1983, 59)

Aloys Moser: ”Uskoisin, että hän on merkittävin huilisti, jota olen kuullut viime vuosina. Hänessä yhdistyy virtuositeetti ja herkkä tulkinta.” (Dorgeuille, C. 1983, 59)

Paul Landormy: ”Hän ei ole vain huilisti, jolla on kaunis ääni, vaan hän on muusikko, joka soittaa kappaleen jokaisen nyanssin.” (Dorgeuille, C. 1983, 59–60)

Virgil Thomson: ”Maailman paras huilunsoitto ei ole koskaan vapaa niistä (hengästyminen, läppien kolina trillatessa). Mainitsen ne ainoastaan, koska herra Le Roy, joka on yksi maailman parhaista huilisteista, ei pysty eliminoimaan niitä täysin.” (Dorgeuille, C. 1983, 60)

5 RANSKALAISEN HUILUKOULUN VAIKUTUS

Ranskalaista huilukoulua ei ole ollut olemassa enää pitkään aikaan, mutta sen vaikutus näkyy vahvasti edelleen.

Lähestulkoon jokainen huilisti on kehittänyt soittotekniikkaansa ja äänensä väriä Paul Taffanelin, Philippe Gaubert'n ja Marcel Moyse'n tekemien harjoitusvihkojen avulla. Taffanelin tekemät harjoitusvihkot ovat jo lähes sata vuotta vanhoja, mutta ne ovat edelleen jokaisen huilistin arkipäivää.

Taffanelin aikana sävellettyjä kappaleita soitetaan yhä laajasti ympäri maailmaa, ja ne myös muodostavat yhä merkittävän osan kilpailu- ja pääsykoekappaleina. Esimerkiksi vuoden 2017 *Crusell*-huilukilpailussa pakolliseen ohjelmistoon kuuluu Ranskalaisen huilukoulun ajan *Concours*-teoksia.

Edelleen ihailaan ranskalaista huilun ääntä, tuota avointa, kaunista, värikästä, täyteläistä ja soivaa ääntä, jolla jo Taffanel soitti ja jota hän opetti eteenpäin oppilailleen. Resonoiva, sielukas ääni sekä vahvat tulkinnat erottavat yhä tänä päivänä loistavat huilistit todella hyvistä.

Mestarikurssit ja muut ryhmäopetustavat kuuluvat edelleen vahvasti niin huilun kuin muidenkin instrumenttien opiskeluun, tosin tällä saattaa olla paljon Ranskalaista huilukoulua pidemmät perinteet. Nykyään suuri osa opetuksesta on kuitenkin yksilöopetusta. Tämä on opetustapa, jonka Taffanel otti käyttöön toimiessaan Pariisin konservatorion professorina. Yksityistunneilla Taffanel pääsi keskittymään yksityiskohtaisemmin jokaisen oppilaan vaatimiin asioihin.

6 OPINNÄYTETYÖKONSERTTI

6.1 Konsertin suunnittelu

Konsertin järjestäminen vaati paljon suunnittelua. Kävin yksitellen läpi Ranskalaisen huilukoulun *Concours*-teokset, ja valikoin esitettävät kappaleet tarkasti. Valikoimani teokset edustavat hyvin tyypillistä ranskalaista huilumusiikkia; lyyristä alkua seuraa virtuoottinen loppu. Tyylin lisäksi teosten valintaan vaikutti niiden vaikeusaste. Halusin esittää kappaleet niin, että niiden virtuoottisuus, sävyt ja tunnelmat välittyvät kuulijalle. Tämän takia jätin suosiolla muun muassa Dutilleux'n *Sonatine'n* ja Ibert'n Konserton tulevaisuuteen. Uskon, että valitsemissani kappaleissa pystyn toteuttamaan niiden vaatimat asiat. On myös todennäköistä, että tulen tulevaisuudessa opettamaan kyseisiä teoksia, joten niiden perusteellisesta opiskelusta tulee olemaan hyötyä jatkossa myös tällä saralla.

Konsertti sai nimekseen Rakkaudesta ranskalaiseen huilumusiikkiin. Pidin itse nimeä hieman sokerisena, mutta se tuli yrittämättä mieleeni heti silloin, kun päätin opinnäytetyöni aiheen. Ranskalainen musiikki on aina ollut lähellä sydäntäni, joten konsertin nimi kuvaa hyvin ajatuksiani siitä.

Järjestin konsertin vaihto-opiskeluvuoteni aikana Grazissa. Toisin kuin Tampereen ammattikorkeakoulussa, Grazissa tilavaraukset ja muut käytännönjärjestelyt hoidetaan oman professorin kautta. Tämä aiheutti minulle lievää stressiä, sillä varaukset täytyi hoitaa ajoissa, ja ajattelin jatkuvan muistuttelun olevan epäkohteliasta. Tilavaraus jäikin viime tippaan, mutta lopulta saimme ajan yhdestä yliopiston parhaimmista saleista.

Minulle ei koskaan selvinnyt, miten konserteista tiedottaminen toimi Grazin Kunstuniversitätissä, joten tiedotin itse konsertista professorini muille oppilaille sekä ystäväilleni.

6.2 Konsertin teokset

6.2.1 P. Taffanel: *Andante pastoral et Scherzettino* (1907)

Andante pastoral et Scherzettino on Taffanelin tunnetuin huiluteos. Sen ensimmäinen osa, *Andante pastoral*, on erittäin lyyrinen, ja soittajalla on mahdollisuus soittaa alku hyvin vapaasti. *Andante pastoral*en teema on laulava ja suloinen, jossa tunnelma luodaan pienillä mutta tarkkoilla vivahteilla. Teemassa soittajan tulisi omata juuri sellainen kevyt äänenväri, jolla Taffanel itse soitti.

Scherzettino on teoksen toinen, kevyt, leikkisä ja artikulaatiolla pelaava osa. Se sisältää lyhyen lyyrisen osan, jossa palataan hetkeksi ensimmäisen osan tunnelmaan. Osa vaatii rytmistä tarkkuutta, jota myös Taffanel aikanaan piti yhtenä tärkeimpänä asiana teosten esittämisessä.

Andante pastoral et Scherzettino on sävelletty Philippe Gaubert'lle.

6.2.2 P. Gaubert: *Fantaisie* (1912)

Fantaisien avausosio on soljuva, ekspressiivinen ja hyvin romanttinen. Se kehittyy jatkuvasti, kunnes palaa alkujuurilleen ennen nopeaa osiota. Virtuootisessa loppuosassa säilyy alun soljuvuus ja ekspressiivisyys, ja siinä vuorottelee laulava sorminäppäryys ja pitkät fraasit legatossa.

Gaubert sävelsi *Fantaisien* L. Lafleurance'lle, joka on myös yksi Ranskalaisen huilukoulun edustajista.

6.2.3 G. Hüe: *Fantaisie* (1913)

Georges Hüe syntyi 6.5.1858 Versailles'ssa ja kuoli 7.3.1948 Pariisissa.

Hän opiskeli Pariisin konservatoriossa sävellystä César Franckin ja Charles Gounoudin johdolla. *Médée*-kantaatillaan Hüe voitti *Prix de Rom'n* vuonna 1879. (Georges Hüe, 2017)

Vuonna 1881 Pariisin *Opéra Comique* tuotti Hüe'n ensimmäisen näyttämötyön (*Les Pantis*), joka sai valtavan suosion. Hüe'n menestynein työ oli *Dans l'ombre de la cathédrale*, jota esitettiin useaan otteeseen 1920-luvulla.

Hüen menestystä haittasi se, ettei hänen tyyliensä muuttunut ajan mukana. Hän sai kuitenkin arvostusta muun muassa C. Debussyltä ja G. Fauréltä.

Hüen tunnetuin huiluteos *Fantaisie* alkaa todella ekspressiivisesti ja tunneilmaisulta voimakkaasti. Näin ollen se poikkeaa muista konsertissani esittämistäni teoksista. Alku antaa soittajalle vapauden soittaa hyvinkin romanttisesti. Voimakasta alkua seuraa laulava välisio, jossa äänenväri on kevyempi ja lempeämpi. Välisio kehittyy virtuoottiseksi loppuosaksi, joka on sävyltään vivahteikas ja tumma.

Fantaisie on sävelletty Adolphe Hennebains'lle, ja varta vasten vuoden 1913 *Concourskilpailuun*.

6.3 Harjoitteluprosessi

Aloitin ensimmäisen teoksen työstämisen kesällä 2016. Aloitin Hüe'n *Fantasiasta*, jota soitin ensimmäisenä Petri Alangon mestarikurssilla *Crusell*-viikolla. Myöhemmin syksyllä työstin sitä vielä Anne-Mari Vainion kanssa, sekä talvella Itävallan Grazissa opiskellessani Nils-Thilo Krämerin kanssa, joka toimi professorinani vaihto-opiskelun aikana. Olen päässyt soittamaan ja esittämään teosta myös eri pianistien kanssa, joista jokainen on tuonut omia näkökulmiaan esille.

Kuulin ensimmäisen kerran Hüe'n *Fantaisien* opiskelutoverini soittamana keväällä 2016. Ihastuin heti kappaleen voimakkuuteen; se antaa mahdollisuuden vahvaan tunneilmaisuuun. Romanttinen musiikki on aina ollut kaikkein lähinnä sydäntäni juurikin tällaisten teosten takia.

Harjoitteluvaiheessa en kuunnellut juurikaan äänityksiä Hüe'n *Fantaisiesta*, sillä en löytänyt mieleistäni. Minulla oli alusta alkaen selkeä käsitys siitä, millaisen tulkinnan kappale mielestäni vaati, joten pohjustin harjoitteluni sille. Kappaleen voimakkuuden vuoksi se on raskas soittajalle, minkä vuoksi harjoittelin kappaletta osissa. Tällöin erilaisten sävyjen ja tunnelmien ero oli myös selkeästi löydettävissä.

Tämän kappaleen avulla Petri Alanko opetti minulle kuinka jokainen asia kappaleessa on tehtävä mielenkiintoiseksi. Tätä kappaletta harjoitellessani minulle alkoi valjeta kuinka paljon sävyjä huilussa onkaan, ja miten niitä tuotetaan. Oman musiikillisen ilmaisuni kehittymisen kannalta tämä teos on ollut yksi merkittävimmistä.

Seuraavana opiskeltavana oli Gaubert'n *Fantaisie*. Alun perin tarkoitukseni ei ollut esittää tätä kappaletta konsertissa, vaan sen tilalla Gaubert'n *Nocturne et Allegro Scherzando*, joka on ehkä Gaubert'n tunnetuin huiluteos. Kappaleita valikoidessani löysin kuitenkin minulle entuudesta tuntemattoman *Fantaisien*, joka herätti mielenkiintoni. Lopulta päätin valita sen *Nocturne et Allegro Scherzandon* sijaan.

Opiskelin kappaletta professorini Nils-Thilo Krämerin kanssa. Teos oli meille molemmille tuntematon, mutta se oli mielestäni aika helposti ymmärrettävissä perinteisen muotonsa ansiosta. Itse koin kappaleessa olevan jotain samaa kuin A. Honnegger'n *Dans de la Chevressä*, ja hyödynsinkin tätä ajatusta löytääkseni oikeanlaiset karaktäärit.

Gaubert'n *Fantaisiessa* haastavinta oli mielestäni nopean osan eksaktien rytmien ja kevyen äänenvärin yhdistäminen. Se vaatii sormien täydellistä tarkkuuta ja vahvaa äänenhallintaa. Kappale on hyvä esimerkki teoksesta, joka täytyy saada kuulostamaan helpolta, sillä sen nerokkuus piilee tietynlaisessa yksinkertaisuudessa. Itse koin yrittäväni helposti liikaa. Jotta kappaleessa säilyisi keveys on soittajan oltava hyvin rento ja varma siitä mitä tekee. Tämä vaatii tiettyä rutiinia, ja useita harjoituksia yhdessä pianistin kanssa.

Taffanelin *Andante pastoral et Scherzettinon* tutustuin ensimmäisen kerran Rainer Risbergin johdolla Kälviän musiikkileirillä vuonna 2013. Teos oli minulle ennestään tuntematon, ja ensimmäinen soittamani kappale, joka edusti Ranskalaista huilukoulua.

Vuonna 2013 en saanut kappaleesta irti läheskään kaikkea mahdollista, pelkästään pintaraapaisun. *Andante pastoral et Scherzettino* on tyypillinen kappale soitettavaksi

melko nuorella iällä, sillä sen nopeampi *Scherzettino*-osa kehittää soittajan teknisiä taitoja. Usein tässä vaiheessa soittajan kyvyt ilmaisuun ja vaihteleviin ääneneväriin eivät kuitenkaan ole vielä kappaleen vaatimalla tasolla, jolloin tulkinta jää vaatimattomaksi eikä kappale saa ansaitsemaansa kunniaa. En ole poikkeus, vaan näin kävi myös minun kohdallani.

Kappaleen uudelleen työstäminen on antanut minulle paljon. *Scherzettinosta* löytyi edelleen teknistä hiomista, mutta etenkin *Andante pastoral*-osan harjoittelemine on kehittänyt minua soittajana. Perusteellisessa harjoittelussa kappaleessa on auennut uusia sävyjä ja tunteita.

Suurin osa kappaleiden harjoittelusta osui vaihto-opiskeluajalleni, mikä toi varmasti osaltaan paljon teoksien rakentumiseen. Ensimmäkin professorini luokalla oli todella korkea taso, minkä vuoksi sain jatkuvasti kuunnella todella edistynyttä huilunsoittoa. Tasoerot siellä ja Suomessa kuulemiini soittajiin olivat nimenomaan äänen käytössä. Kuunnellessani muiden soittavan vivahteikkaasti upeilla äänillään halusin itse kehittää huilun ääntäni samaan suuntaan sai minut haluamaan löytää jokaisen niistä.

Toinen tärkeä tekijä oli kaikki se, mitä koin musiikin ulkopuolella elämässäni tuon vuoden aikana. Niin tapahtumarikas ja silmiä avaava kokemus toi väkisin uutta sävyä elämään, jota pystyin ammentamaan myös musiikkiin.

Kappaleiden työstämisen tein suurimmaksi osaksi itse. Harjoittelin teokset niin hyvin kuin mahdollista ennen kuin soitin niitä professorilleni. Opiskeluaikana muusikoita valmennetaan itsenäiseen työskentelyyn muun muassa opettamalla erilaisten tyylilajien piirteet. Professorini antoi minulle vinkkejä lähinnä hienosäätöön. Jostain syystä jännitin myös aina professorilleni soittamista, jolloin soittotunnilla tuli esiin asiat, jotka eivät oleet vielä niin varmoja, että kappaleet olisivat olleet esityskunnossa.

Viikottaiset harjoitukset pianistini Irén Selejón kanssa auttoivat paljon harjoitteluprosessissa. Ensimmäkin ne pitivät minut suurin piirtein aikataulussa, sillä minulla oli oltava joka viikko soitettavaa pianistin kanssa. Ei olisi ollut myöskään hyödyllistä tuhlata aikaa samojen virheiden tekemiseen, vaan oletusarvo oli, että ongelmakohdat harjoiteltiin ennen seuraavia harjoituksia. Säännöllinen harjoittelu pianistin kanssa toi myös varmuutta soittoon, ja rakensimme kappaleista yhdessä pianistini kanssa ehjät kokonaisuudet.

6.4 Konserttiohjelman järjestys

Mietin konserttiohjelman järjestystä pitkään. Tämä ei ollut ensimmäinen kerta, kun minulla on oma konsertti, mutta aina ennen olen miettinyt ohjelmajärjestyksen opettajani kanssa. Opinnäytetyökonsertin halusin kuitenkin valmistaa itse niin pitkälle kuin pystyin käyttäen professoriani lähinnä vain suunnan antajana.

Loogisia vaihtoehtoja ohjelmajärjestykseen oli mielestäni kaksi. Ensimmäinen olisi ollut soittaa kappaleet sävellysjärjestyksessä, jolloin järjestys olisi ollut P. Taffanel: *Andante pastoral et Scherzettino*, P. Gaubert: *Fantaisie*, G. Hüe: *Fantaisie*. Toinen looginen tapa olisi soittaa kappaleet siinä järjestyksessä kuin ne on soitettu ensimmäisen kerran *Concours* –kilpailuissa. Tällöin järjestys olisi ollut P. Taffanel: *Andante pastoral et Scherzettino*, G. Hüe: *Fantaisie*, P. Gaubert: *Fantaisie*. Tiesin, että halusin ehdottomasti päättää konsertin Hüe'n *Fantaisieen*, koska se oli minusta mahtipontisin, ja koin sen eniten omakseni. Se ei kuitenkaan olisi helpoin ratkaisu, sillä se oli kaikista raskain teos soittajalle etenkin, jos sitä ennen on jo soittanut kaksi muuta kappaletta.

Molemmissa tapauksissa loogisinta olisi aloittaa konsertti Taffanelin *Andante pastoral et Scherzettinolla*. Niinpä päädyin ensimmäiseen ja ehkä kaikkein loogisimpaan vaihtoehtoon. Taffanelin *Andante pastoral et Scherzettino* toimii mielestäni avauskappaleena, sillä se esittelee Ranskalaisen huilukoulun tyylin ja ihanteet mielestäni parhaiten. Aloittamalla Ranskalaisen huilukoulun isän eli Taffanelin säveltämällä teoksella on helppo esitellä kuulijalle mistä konsertissa ja opinnäytetyössäni on kyse. Tämä järjestys muodosti mielestäni ehjän ja kehittyvän kokonaisuuden, joka on miellyttävä kuulijalle.

6.5 Konsertin jälkeen

Konsertti pidettiin 1. kesäkuuta 2017 kello 22.15 Florentinersaalissa Grazissa, Itävallassa. Konserttiolosuhteet olivat minulle hieman poikkeukselliset. Ensinnäkin myöhäinen, mutta ainoa mahdollinen, kellonaika mietitytti etukäteen. Yritin latautua konserttiin

rentoutumalla päivällä, mutta silti koin olevani väsynyt konsertin alkaessa. Toinen minulla poikkeava olosuhdetekijä oli lämpötila. Konserttia edeltäneet hellepäivät vaikuttivat sekä huiluun että omaan olooni soittaessa, ja puolen tunnin intensiivisen soiton jälkeen olinkin rättiväsynyt.

Erilaisuudesta huolimatta konsertti meni mielestäni varsin hyvin. Jännitys ei suuremmin häirinnyt, vaikka yleisössä olikin minulla tärkeitä ihmisiä, joiden läsnäoloa yleensä jännitän eniten. Jälkikäteen mietittynä pieni väliaika olisi ollut hyvä pitää, sillä viimeisessä kappaleessa, Hübnerin *Fantasiassa*, olin melko väsynyt, jonka huomasi erityisesti sormien tarkkuudessa. Osa teoksen monista nopeista kuluista jäi epätarkoiksi, mikä harmitti minua konsertin jälkeen, sillä etukäteen olin ajatellut tämän kappaleen olevan vahvimmin hallinnassani yli vuoden kestäneen harjoittelun ja lukuisten esityskertojen jälkeen. Edelleen uskon sen olevan, mutta tässä konsertissa en ollut siinä parhaimmillani.

Säestäjäni ehdotti ennen konserttia, että mikäli en ole tyytyväinen nauhoitukseen voimme pitää uuden konsertin. Vaikka en täysin tyytyväinen lopputulokseen ollutkaan, ei mielestäni ollut järkeä pitää uutta konserttia, sillä opinnäytetyöni tarkoitus ei ollut saada aikaan täydellistä nauhoitusta. Minusta koko projektin tärkein tehtävä oli oppiminen. Omalla kohdallani konserttiin valmistautumisessa opin esimerkiksi sen, ettei konserttia edeltävinä päivinä tulisi harjoitella yhtä intensiivisesti kuin itse harjoittelin. Työ on tehtävä hyvissä ajoin etukäteen, ennen konserttia on rentouduttava ja ajateltava muita asioita, ja konsertissa täytyy nauttia ja ennen kaikkea luottaa itseensä.

Kuuntelin itse nauhoituksen vasta pari viikkoa konsertin jälkeen, jotta en enää muistaisi tekemiäni virheitä ja pystyisin arvioimaan suoritustani objektiivisemmin. Olinkin nauhoitukseen paljon tyytyväisempi kuin konsertin jälkeen ajattelin olevani.

Taffanelin *Andante pastoral et Scherzettinon* ensimmäisessä osassa pystyin tuomaan esiin sävyt ja tunnelmat ja olin siihen tyytyväinen. *Scherzettino*-osassa sormeni menivät muutamassa kohdassa sekaisin, vaikka kenraaliharjoituksessa ei ollut ollut mitään ongelmia. Onnistuin kuitenkin mielestäni säilyttämään kepeyden, ja olen kokonaisuuteen varsin tyytyväinen.

Gaubert'n *Fantaisie* meni mielestäni konsertissa parhaiten. Ajattelin niin jo heti konsertin jälkeen, ja nauhoituksen kuuntelu vahvisti mielipiteeni. Onnistuin tuomaan siinä sävyt esille ja pitämään äänen kevyenä. Myös nopea osa sujui varmasti ja onnistuin säilyttämään kepeyden myös nopeissa lurituksissa.

Nauhoituksen kuunneltuani koin Hüe'n *Fantaisien* menneen paremmin kuin konsertin jälkeen ajattelin, mutta silti siinä kuuluu hermostuneisuus ja väsymys. Osa ystäväistäni tuli konserttiin myöhässä juuri Hüe'n aikana, mikä häiritsi keskittymistäni. Rentouden puuttuminen ja väsymys kuuluvat erityisesti nopeassa osassa, jossa on havaittavissa rytmistä epätarkkuutta sekä tempon ohi juoksemista.

Konserttinauhoituksen kuunneltuani olen tyytyväisempi lopputulokseen kuin konsertin jälkeen olin. Vaikka kaikkea pientä sattui, kokonaisuus on hyvä ja Ranskalaista huilukoulua esittelevä. Kommunikaatio pianistin kanssa toimi moitteettomasti, mikä on osoitus hyvästä yhteistyöstä harjoitteluvaiheessa. Sain myös hyvä palautetta sekä pianistiltani, opettajaltani että yleisöstä. Koko prosessi opetti myös paljon, mistä on varmasti hyötyä tulevaisuudessa.

7 POHDINTA

Pariisin konservatorio hallitsi Ranskan musiikin koulutusta 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa. Se tuotti maailman parhaat huilistit, jotka, Taffanel keulahahmonaan, kehittivät soitinta ja soittoihanteita, joita ajatellaan nykypäivänäkin.

Aiheesta ei löytynyt paljon lähteitä, mutta sain silti koottua kattavan ja ytimekkään selonteon aiheesta. On tärkeää ymmärtää, että Ranskalainen huilukoulu 1860-1950 tarkoittaa nimenomaan Taffanelin ja hänen oppilaidensa uraa ja metodeja, eikä ole erillinen koulu tai asia. Koko käsitettä ei esiintyisi ilman Taffanelia, joka urallaan niin huilistina, säveltäjänä, opettajana kuin kapellimestarina on ansaitusti Ranskalaisen huilukoulun isä.

LÄHTEET

Dorgeuille, C. 1983. The French Flute School 1860-1950. Pariisi: Editions Coderg.

Glick, D. 2014. Paul Taffanel and the Construction of the French Flute School. Musikologian koulutusohjelma. University of Kansas. Opinnäytetyö.

Meylan, R. 1974. La Flûte. Lausanne: Payot.

LIITTEET

Liite 1. Konserttiohjelma

*Love for French Flute Music**Enna Puhakka, flute**Irén Selejjo, piano*

P. Taffanel

*Andante pastoral et Scherzettino (1907)**(Composed to Philippe Gaubert)*

Philippe Gaubert

*Fantaisie (1912)**(Composed to Léopold Lafleurance)*

Georges Hüe

*Fantaisie (1913)**(Composed to Adolphe Hennebains)*

Enna Puhakka (1996) is a Finnish flutist who started her music studies with violin lessons in 2001 at Länsi-Uusimaa Music Institute. At the age of nine she started to play the flute alongside with the violin. She studied her first years with Raija Urama and later with Anne-Mari Vainio. In 2014 she was accepted to Tampere University of Applied Sciences, from where she'll be graduating in 2018 as a Bachelor of Music Pedagogy. Her professors have been Seppo Planman and Anja Voipio. She is currently studying at the Kunstuniversität Graz as an Erasmus student with professor Nils-Thilo Krämer. She was a member of Finnish Youth Symphony Orchestra Vivo. She has taken part in many Master Classes by for example Aldo Baerten, Petri Alanko and Mikael Helasvuo.

Pianist **Irén Selejto** was born in Uzhgorod (Ukraine) in 1987. She started to play the piano under the tutelage of her mother. She was accepted in 2002 to St. Stephan Music-High School, where she was the student of Erzsébet Belák. She won the third prize at the National Piano Competition in 2003 and the second prize at the National Chamber Music Competition in 2006. In that year she was accepted to the Liszt Ferenc Academy of Music in Budapest, where she studied with Attila Némethy and István Gulyás. In 2008 Irén spent a semester at the Bard College (USA), and her teacher there was Jeremy Denk. She has always shown a strong interest in chamber music, and accompanied musicians in competitions, auditions and recitals. After she received the Master's Degree as a Soloist Performer and Teacher at the Academy, she continued her studies in Vienna, at the Konservatorium Wien. There she studied collaborative piano in the class of Denise Benda. Irén Selejto is a requested chamber musician and plays regularly concerts with various instrumentalists. She has played in prestigious festivals and recitals in London, New York, Lancon de Provançe, Budapest, and Vienna.

Liite 2. Konsertin taltiointi (CD)

